

ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ RADY VLÁDY ČR PRO LIDSKÁ PRÁVA

27. září 2001

Přítomni:

Členové Rady:

předseda Rady Jan Jařab, Jaroslav Müllner, Alois Cihlář, Miroslav Fuchs, Dana Němcová, Libuše Šilhanová, Pavla Boučková, Ivan Dejmál, Pavel Dušek, Karel Holomek, František Lízna,

Stálí zástupci:

Radim Bureš, Michal Nádvorník, Lenka Arnoštová, Hana Vejborná, Mirko Berný

Jiné pověřené osoby, sekretariát Rady:

Richard Kingham (MZV), Andrea Baršová, Petra Burčíková, Veronika Pastrňáková, Martina Štěpánková, Petra Šuntilová, Michal Vajrauch.

Dne 27. září 2001 se konalo řádné zasedání Rady vlády ČR pro lidská práva. Přítomní vyslovili souhlas s navrženým programem.

Jednání řídil předseda Rady Jan Jařab. V úvodu představil nového člena Rady - zástupce Ministerstva práce a sociálních věcí náměstka Miroslava Fuchse a nové pracovníky sekretariátu Martinu Štěpánkovou a Petru Šuntilovou.

Podnět sekce pro práva cizinců k současné praxi umístování dětí s jazykovou bariérou a nezletilých žadatelů o azyl bez doprovodu do ústavních zařízení náhradní výchovy.

Podnět uvedla tajemnice sekce Andrea Baršová. Jan Jařab doplnil, že na přípravě podnětu se podílelo Ministerstvo vnitra. Jaroslav Müllner informoval o tom, že Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny předložil komplexní pozměňovací návrh k vládnímu návrhu zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů. Pozměňovací návrh upravuje mj. i umístování dětí, které nejsou občany České republiky, do zařízení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, případně vytvoření specifických zařízení pro tyto děti. Jaroslav Müllner zároveň požadoval změnu termínu stanoveného pro předložení návrhu koncepce umístování, vzdělávání a výchovy dětí s jazykovou bariérou včetně nezletilých žadatelů o azyl bez doprovodu v zařízeních ústavní výchovy. Koncepce by měla reagovat na aktuální události, počet těchto dětí neustále narůstá. Existují relevantní informace, že některé z těchto dětí beze stopy mizí, přesto není jejich umístování do výchovných ústavů optimální. Dana Němcová navrhla jejich umístování do profesionální náhradní pěstounské péče. Na závěr diskuse k tomuto bodu jednání hlasovala Rada o návrhu na změnu poznámky pod čarou v návrhu usnesení Rady, kde bude uvedeno datum pracovní schůzky 10. října 2001 (hlasování:16-0-0).

Podnět sekce proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání týkající se potřeby zařazení ochranného zadržování do systému ochranných opatření podle zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Podnět uvedla tajemnice sekce Petra Burčíková. Lenka Arnoštová vyslovila s návrhem usnesení souhlas a zároveň požádala o prodloužení termínu pro předložení analýzy současného stavu výkonu ochranného léčení a návrh na jeho zkvalitnění ve smyslu tohoto podnětu do poloviny listopadu, a to vzhledem k tomu, že 13. listopadu se sejde Komise, která bude posuzovat již předložený projekt. Jan

Jařab upozornil, že projekt předložený Komisi je výrazně odlišný než návrh ze sekce, protože požaduje oddělený režim pro všechny, kteří mají uloženou ochrannou léčbu, naopak návrh sekce požaduje rozlišování mezi osobami s uloženou ochrannou léčbou - nepožaduje restriktivní režim pro všechny. Alois Cihlář informoval, že do konce října má být vypracováno paragrafované znění obecné části trestního zákona, proto je třeba urychleně domluvit režim, který bude do trestního zákona začleněn. Vzhledem k nutnosti vyjasnit vymezení osob, na které se bude ochranné zadržování vztahovat, bylo navrženo pověřit tři členy Rady – Jana Jařaba, Aloise Cihláře a Michala Pohanku, aby se v této věci sešli a nadále jednali, Ministerstvu zdravotnictví byl uložen úkol vypracovat analýzu a Ministerstvu spravedlnosti byl uložen úkol přihlídnout k podnětu Rady při přípravě paragrafovaného znění trestního zákona. (hlasování:16-0-0).

Podnět sekce pro občanská a politická práva týkající se návrhu na realizaci závěrečných doporučení Výboru pro lidská práva, kontrolního mechanismu Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

Podnět přednesla tajemnice sekce Veronika Pastrňáková. Libuše Šilhanová vyslovila překvapení nad kritičností Výboru, který je znepokojen diskriminací menšin, zejména Romů, a zdůraznila, že do řešení je nutné zapojit také zástupce Romů. Následná diskuse se týkala zařazování dětí do zvláštních škol. Zpráve bylo vytknuto nedostatečné rozlišení mezi zvláštními a speciálními školami. Na návrh náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy bude MŠMT uložen úkol předložit návrh řešení problému vzdělávání romských dětí, úkol II/3 navrhovaného usnesení (hlasování:15-0-0).

Alois Cihlář vyslovil zásadní nesouhlas s tím, aby byl úkol II/2 navrhovaného usnesení vyhodnotit plnění názorů přijatých Výborem a předložit návrh mechanismu účinné implementace názorů přijatých Výborem v důsledku podávání individuálních oznámení na porušení práv obsažených v Paktu uložen ministru spravedlnosti a navrhl, aby bylo jeho vypracování uloženo ministru zahraničních věcí. Po dlouhé diskusi nakonec Rada schválila, že úkol bude uložen ministru zahraničních věcí ve spolupráci s ministrem spravedlnosti (hlasování: 9-3-5), nebyl přijat návrh, aby byl úkol uložen pouze ministru zahraničních věcí (hlasování: 5 -0-1).

Rada diskutovala o znění úkolu vyplývajícího z doporučení Výboru předložit návrh na zajištění vyšetřování deliktního jednání příslušníků Policie ČR orgánem nezávislým na struktuře Ministerstva vnitra. Radim Bureš hovořil o tom, že novela trestního řádu mění současný stav, a proto by úkol měl směřovat k popisu stavu, který nastane. Rada hlasovala o dvou návrzích: schválen byl návrh, že bude zachováno znění úkolu II/4 obsaženého v navrhovaném usnesení (hlasování: 8-2-4), návrh úkolu, aby ministr vnitra vyhodnotil změny ve vyšetřování trestných činů Policie ČR vyplývající z přijatého zákona ve smyslu bodu 16 doporučení a informoval o tom, nebyl přijat (hlasování: 4-7-3).

Posledním bodem jednání Rady byl návrh nového Statutu Rady vlády ČR pro lidská práva. Návrh nového Statutu předloží vládě každý poradní orgán samostatně. Podle návrhu bude i nadále předsedou Rady zmocněnec vlády pro lidská práva. Rada souhlasila s vytvořením nového Výboru pro lidská práva a biomedicínu, který odpovídá nově přijaté Úmluvě o lidských právech a biomedicině. Rada diskutovala o znění úkolů, které bude podle Statutu plnit, nakonec se shodla na znění, že zpracovává pro vládu návrhy týkající se koncepcí politiky v jednotlivých oblastech ochrany lidských práv. Dále se shodla na vypuštění Rámcové úmluvy o právech příslušníků národnostních menšin z čl. 2 odst. 2 Statutu. Ve Statutu bude název Výboru pro rovné příležitosti mužů a žen nahrazen Výborem pro zabránění diskriminace žen a název Výboru proti projevům rasismu nahrazen Výborem pro odstranění všech forem rasové diskriminace. Na žádost Ministerstva obrany bude nadále členem Rady hlavní inspektor lidských práv Ministerstva obrany. Poslední návrh se také týkal členství v Radě, kdy bylo navrženo rozšířit členství z odborné veřejnosti na občanskou a odbornou veřejnost. Na závěr Rada schválila návrh Statutu (hlasování:14-0-0).

Vypracovala: Mgr. M. Štěpánková

Datum: 8. října 2001

Schválil: MUDr. J. Jařab